

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΛΟΓΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΝΙΣΤΡΑΤΗΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

**ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΞΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΝΟΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ**

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ**

**ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ**

**ΕΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ
1930**

ΤΕΥΧΟΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΤΑ ΣΩΠΙΚΑ
Η Η ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΒΑΓΕΝΑΔΩΝ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΥΠΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗ

Υποδιευθυντοῦ τοῦ ἐν Πωγωνιανῇ Γυμνασίου.

Ἄπο τὴν Σωπικὴν καὶ τὴν Τσιάτισταν, χωρία τοῦ Πωγωνίου ὑπὸ τὴν ἄλβανικὴν κατοχὴν τελοῦντα, καὶ ἀπὸ τοὺς Δρυμᾶδες καὶ τὸ Στραβοσκιάδι, χωρία τοῦ Πωγωνίου ὡσαύτως, ἀλλ' ἐν τῇ ἐλευθέρῃ Ἠλείρῳ κείμενα, προέρχονται οἱ βαγενᾶδες τῆς Ἠλείρου. Ἄλλ' ὡς κατ' ἐξοχὴν κοιτίς αὐτῶν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ Σωπικὴ. Αὕτη ἀριθμεῖ τώρα περὶ τὰς τετρακοσίας οἰκογενείας. Οἱ ἄρρενες πρὸ τῶν βαλκανικῶν πολέμων, γεγονότων ἐπιδρασάντων βαθύτατα εἰς τὸν βίον πάντων καὶ πολλὰς τροποποιήσεις ἐπιβαλόντων εἰς τὰς ἕξεις τῶν κατοίκων τῆς Βαλκανικῆς, ἐπεδίδοντο, ἐκ τὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, εἰς τὴν τέχνην τοῦ βαγενᾶ. Τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο, ἦτοι ἡ σπάνις τῶν ἐξαιρέσεων, μὲ κάμνει νὰ θεωρῶ κοιτίδα τῶν βαγενᾶδων τὴν Σωπικὴν.

Ἀπεδήμουν οἱ Σωπικιώται βαγενᾶδες κατὰ Μάρτιον ἐκάστου ἔτους ἀπὸ τὴν Σωπικὴν καὶ ἐσκορπιζοντο εἰς ὅλην τὴν Βαλκανικὴν ἀπὸ τῆς Ρουμανίας μέχρι τῆς Πελοποννήσου καὶ κατεσκευάζον ἢ ἐπιδιῶρθωνον βαγένια καὶ κάδους μὲ κρασιά, καρδάρες καὶ μπούτενες γι' ἀρτυμὴ καὶ καρδάρια καὶ μπουτένια γιὰ τουρσιά καὶ λαχαναρμιές. Τὸν δὲ Ὀκτώβριον, ὁπότε ἐτελείωνεν ὁ τρυγητὸς καὶ ἡ συγκομιδὴ κάθε κτηνοτροφικοῦ «μαξουλιού», ἐπέστρεφον εἰς τὴν πατρίδα.

Τώρα ὁμως ἠραιώθη πολὺ ἡ τάξις τῶν βαγενᾶδων, διότι καὶ ὁ διαμελισμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὑπὸ τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν ἤγειρε φράκτας εἰς τὰ ταξίδια τῶν Σωπικιωτῶν. Ἔνεκα τούτου περιορισθέντος τοῦ χώρου ἐκμεταλλεύσεως εἰς τὴν Ἀλβανίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου εἰσέρχονται μὲ ὀλιγοστάς διατυπώσεις, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ἀλυσιτελῆ πατροπαράδοτον τέχνην καὶ νὰ τραποῦν εἰς ἄλλα περισσότερον προσοδοφόρα ἐπαγγέλματα.

Ἄλλ' ἴσως περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην αἰτίαν συνέβαλεν εἰς τὴν

ἐγκατάλειψιν τῆς τέχνης τοῦ βαγενᾶ ὑπὸ τῶν Σωπικιωτῶν ἢ μετανάστευσις εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅπου—δὲν εἶναι ὑπερβολὴ—κάθε σπίτι σωπιώτικο ἔχει σταλμένον καὶ ἓνα ἄνδρα, ἂν μὴ περισσοτέρους.

Πολλοὶ ἐκ τῶν Σωπικιωτῶν δὲν κατώρθωσαν νὰ πραγματοποιήσουν τὸν Ὀκτωβριανὸν νόστον, ἀλλ' ἀποκατασταθέντες παρέμειναν εἰς τὴν ξενιτειάν. Οἱ φέροντες δὲ τώρα τὸ ἐπώνυμον «Βαγενᾶς» εἰς διάφορα τῆς Ἑλλάδα μέρη ἀνάγουν συνήθως τὴν καταγωγὴν των εἰς προγόνους βαγενᾶδες, ἐκ Σωπικῆς καταγομένους.

Μὴ θέλοντες οἱ Σωπικιωταὶ βαγενᾶδες νὰ γίνεται ἀντιληπτὴ δι' ἓνα οἰονδήποτε λόγον ἢ ὁμιλίαν των ὑπὸ τῶν ξένων, παρ' οἷς ἐκάστοτε εἰργάζοντο, ἐπενόησαν γλῶσσαν συνθηματικὴν ἀποτελουμένην κυρίως ἐκ νεολογισμῶν. Εἰς ταύτην προσέλαβον καὶ τινὰς λέξεις ἁλβανικὰς, βουλγαρικὰς καὶ ρουμανικὰς, ὡσὰν νὰ ἤθελον νὰ μᾶς πείσουν περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἀποδημιῶν των.

Τὰ «Σώπικα»—οὕτω καλεῖται ἡ συνθηματικὴ τῶν Σωπικιωτῶν γλῶσσα—ὁμιλοῦν μόνον οἱ μετερχόμενοι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βαγενᾶ Σωπικιωταί. Ἐκ τούτων δὲ τὴν παρέλαβον, ὡς ὑπὸ πάντων τῶν βαγενᾶδων πιστεύεται, καὶ οἱ ἐξ ἄλλων χωρίων τοῦ Πωγωνίου βαγενᾶδες. Ἐνεκα τούτου, γενικῶς παρ' ὅλων καὶ ἀδιακρίτως τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τῶν λαλούντων, «Σώπικα» καλοῦνται τὰ βαγενᾶδικα.

Διαφορὰς τινὰς παρουσιάζουν τὰ «Σώπικα» πρὸς ὁμιλοῦν οἱ βαγενᾶδες τῆς Τσιάτιστας. Λεξιλόγιον ταύτης θὰ προσπαθήσω νὰ δημοσιεύσω διὰ τῶν «Ἡπ. Χρονικῶν».

Τὸ ἐπόμενον λεξιλόγιον κατεγράφη καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ ἐκ Σωπικῆς βαγενᾶ Βασίλη Καναβοῦ, ἐπὶ τῇ βιάσει τῶν ὁδηγιῶν τοῦ κ. Γ. Ἀναγνωστοπούλου (Ἡπ. Χρον. τ. Α' σ. 199).

Ὅφειλω νὰ εὐχαριστήσω τὸν κ. Ἀνδρέαν Θωμιογιάννην, διευθυντὴν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Πωγωνιανῆς καὶ ἐκ Σωπικῆς καταγόμενον, διὰ τὴν ἄοκνον κάθε φορὰν ἀρωγὴν του.

Λ Ε Ξ Ι Λ Ο Γ Ι Ο Ν

Ἄκονιᾶ (ἦ) ἡ γυναῖκα
 ἀλάφτω=λαμβάνω, παίρνω, φέρω
 ἄλμυρὸ (τὸ)=τὸ ἄλας
 ἀνθίζω=ξέρω
 ἀντάρρα (ἦ)=ὁ καπνὸς
 ἀρεντᾶτος (ὁ)=ὁ τραχανᾶς

Βακουφιᾶρα (ἦ)=ἡ ἐκκλησία, τὸ ἐκκλησιάκι

βαρύκωλη (ἦ)=ἡ ψεῖρα
 βαρύκωλος (ὁ)=ὁ ψύλλος
 βέεεο (ἐπίρρημα)=ἐπὶ πιστώσει
 βροντάω=ἔχω
 βροντισμένη (ἦ)=ἡ χαρὰ, ὁ γάμος

Γιάννης (ὁ)=τὸ τυρὶ
 γιῶργος (ὁ)=τὸ γιαούρτι
 γκέρο (τὸ)=τὸ γάλα

γκυλιστάρια (τά) = οἱ μαστοὶ τῆς
γυναϊκῶς

γλυκὺ (ἦ) = ἡ ζάχαρη

γλυκὸ (τὸ) = τὸ μέλι

Δέντρος (ὁ) = ὁ γαμβρὸς

Δέξιος (ὁ) = ὁ Ἕλληγ

Δεξιόπουλο (τὸ) = τὸ Ἑλληνόπουλον

Δέξισσα (ἦ) = ἡ Ἑλληνίς

Δέξικο (τὸ) = τὸ Ἑλληνὸν Κράτος,
τὸ Ρωμαῖκο

Ἔργασμενιάρης (ὁ) = ὁ παντο-
πώλης

ἔργασμένο (τὸ) = τὸ μαγαζὶ

Ζαλιάρω (ἦ) = τὸ ὥρολόγι

ζαραλῆς (ὁ) = ὁ ὄνος

Ζέρβας (ὁ) = ὁ Τοῦρκος

Ζέρβισσα (ἦ) = Τουρκάλα

Ζερβοπούλα (ἦ) = ἡ Τουρκοπούλα

Ζερβόπουλο (τὸ) = τὸ Τουρκάκι

ζολότα (ἦ) = ὁ χοῖρος

ζουμὶ (τὸ) = τὸ νερό, **ζουμερὸ** (τὸ)
τὸ ποτάμι

ζυγισμένη (ἦ) = ἡ ὀκᾶ

τὸ ζώνω = ἔρχομαι, πηγαίνω, εἶμαι
(τὸ ζώνεις = ἔρχεσαι κτλ.

τὸ ζώνει, τὸ ζώνομε, τὸ ζώνετε,
τὸ ζώνουν)

ζωσταρᾶς (ὁ) = ὁ διακονάρης

ζωσταροῦ (ἦ) = ἡ διακονάρα

Θαλασσεύω = κλάνω

θάλος (ὁ) = ὁ πόρδος

θάνος (ὁ) = τὸ κρασί

Κάγιος (ὁ) = ὁ σάκκος, ὁ ντρουβᾶς

καντήλι (τὸ) = τὸ μάτι

κατσοιουράλω (ἦ) = ἡ μπούταινα

καρτόφ (βουλγαρ.) = οἱ πατάτες

καφτερὸ (τὸ) = τὸ καυσόξυλον

κέμπ (τὸ) ἄλθαν. = τὸ πόδι

κεντέζικο (τὸ) = τὸ σχολεῖον

κεντέζης (ὁ) = ὁ διδάσκαλος

κεντέζισσα (ἦ) ἡ δασκάλα

κέχινη (ἦ) = ἡ δραχμὴ

κιμάθ (τὸ) = τὸ ὑποκάμισον

τὰ κλειάω = κοιμῶμαι

κολερὸς (ὁ) = ὁ χωροφύλαξ

κομμένοι (οἱ) = τὰ χρήματα

κόνγι (τὸ) = τὸ ἄλευρον

κοφτερὰ (τὰ) = ἐν γένει τὰ σύνεργα
τῆς βαρελοποιίας

κοφτερὸ (τὸ) = μαχαίρι

κοῦκκοι (οἱ) = τὰ κουκκιά

κούλα (ἦ) = ἡ ἐντροπή, ἡ αἰσχύνη

κουλούκι (τὸ) = ὁ σκύλος

κουρκουσύρα (ἦ) = ἡ καρυδιά

κούφαλο (τὸ) = τὸ σπῖτι, τὸ βαγένι

κουφαλέρι (τὸ) = τὸ πιστόλι

Δαίμαργες (οἱ) = τὰ ψέμετα

λαμπύρω (ἦ) = ἡ ρακὴ, τὸ οὔζο

λεξανώματα (τὰ) = τὰ παιδιὰ

λεξανωματίνα (ἦ) = ἡ κόρη

λεξανόσπυρη (ἦ) = ἡ σταφίδα

λεξανόσπυρο (τὸ) = τὸ καλαμπόκι,
τὸ σιτόρι

λόθρα (ἦ) = πληρωμὴ

λοθρίζω = πληρώνω

λόλικο (τὸ) = ὁ μικρὸς, τὸ μικρὸ
παιδὶ

λεζώνω = τρώγω

Μάξος (ὁ) = τὸ κρέας

μαλιεάζω = φεύγω, κρύπτομαι, ἀπο-
διδράσκω

μαλλᾶτος (ὁ) = ὁ Δεσπότης, ὁ παπ-
πᾶς, ὁ διάκονος

μαλλάταινα (ἦ) = ἡ παπαδιά

μάντρα (ἦ) = ἡ πόλις

μαντρί (τὸ) = ἡ συμφωνία

μαρτουριεάζω = παντρεύω

μαρτουριεάζομαι = παντρεύομαι

μαρτουριεασμένος — η — ο, = παντρε-
μένος, η — ο.

Μάρω (ἦ) [κυρὰ-Μάρω] = ἡ γάτα

μιλεάζω = ἀποπατῶ

μιλεάσματα (τὰ) = τὰ περιπτώματα

μίλαρης (ὁ) = τὸ ἀποχωρητήριο

μίχος (ὁ) = τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον

μουντζουριάρης (ὀ) = ὁ φοῦρνος
 μούτζουρο (τὸ) = ὁ καφῆς
 μῦπ γιότι (τὸ) = ἡ σακκούλα τῶν
 χρημάτων, τὸ πουγγί
 μῦπίνικος—η—ο = ὠραῖος = α—ον
 μῦπανίζω = φκειάνω, χτιζω
 μῦπάνισμα (τὸ) = ἡ δουλειά, ἡ ἐρ-
 γασία
 μῦπανιστᾶς (ὀ) = ὁ μάστορης, ὁ τε-
 χνίτης
 μῦπντούσιω (ἦ) = τὸ πρόσφορο (ἐν
 Μεσοβουνίῳ, Ἄρτσιστη, Ἄνω
 Ρυθενίοις καὶ Μακροβουνίῳ τοῦ
 Ζαγορίου κ. ἄ. λέγεται μῦπαντού-
 σια)
 μῦπολνάβος (ὀ) (ρουμαν.) = ὁ ἄρ-
 ρωστος
 μῦπουκιάζω = χτυπῶ, φονεύω
 μῦπρετζένι (τὸ) = τὸ ῥύζι
 μυρμήγκω (ἦ) = τὸ γραδωτήρι (ἄρ-
 γανον τοῦ βαγενᾶ)
 μῦπούκισμα (τὸ) = ὁ δαρμὸς

Νεροπούλι (τὸ) = τὸ ψάρι, τὸ χέλι
 νῦρόσιω (ἦ) = ἡ βροχή
 νῦρόφτορας (ὀ) = ὁ ἱατρὸς
 νῦίλιω (τὸ) = τὸ κερὶ

Παῖτα (ἦ) = ἡ δόγα, ἡ σανίδα
 παλιός (ὀ) = τὸ πέος
 πατερά (τὰ) = τὰ τσαρούχια
 πισκοπεανσι (οἶ) = τὰ κρομμύδια
 πρασινάδι (τὸ) = τὸ λᾶδι
 πρίσκοι (οἶ) = τὰ φασόλια
 πρόβελο (τὸ) = τὸ καθάρειο ψωμί
 Προεστῶς (ὀ) = ὁ μέγας εἶτε
 καθ' ἡλικίαν εἶτε κατ' ἀξίωμα

ρεντζελᾶρικο (τὸ) = τὸ δεκάρικο
 ρεντζιάζω = συνουσιάζομαι
 ρέντιασμα (τὸ) = ἡ συνουσία
 ρεντιαστούρω (ἦ) = ἡ πόρνη
 ρεφενίζω = βλέπω, μιλῶ,
 ρίγκισσα (ἦ) = ἡ γύφτισσα
 ρίγκοι (οἶ) = ἡ γυφτουριά, οἱ γύφτοι
 ριγκοπούλα (ἦ) = ἡ γυφτοπούλα

ριγκόπουλο (τὸ) = τὸ γυφτόπουλο
 ρίγκος (ὀ) = ὁ γύφτος
 ρίχνομαι = πεθαίνω
 ρόμπες (οἶ) = τὰ ροῦχα γενικῶς

Σαβανᾶρικο (τὸ) = τὸ μπουρέκι
 σαβανιάρω (ἦ) = ἡ πίττα
 σβανιάζω = πίνω
 σέλω (ἦ) = ἡ γριά
 σκοτεινῆ (ἦ) = ἡ νύχτα, ἡ ἡμέρα
 σοκοτέλα (ἦ) (ρουμανική) = ὁ λο-
 γαριασμός

σιουμαλίζω = κουβεντιάζω
 σιουμάλιασμα (τὸ) = ἡ κουβέντα
 σιούμαλος (ὀ) = ὁ πολὺς
 σιούμαλη (ἦ) = ἡ πολλή
 σιούμαλο (τὸ) = τὸ πολὺ
 σιουμαλώτερος—η—ο = περισσότε-
 ρος—η—ον

σιουριζω = κατουρῶ
 σιούριγμα (τὸ) = τὸ κάτουρο
 σπειρωτὸ (τὸ) = τὸ σταφύλι
 σπειρωτὰ (τὰ) = οἱ ῥῶγες τῶν μα-
 στῶν

σινάπαλο (τὸ) = τὸ σῦκο
 στένεμα (τὸ) = ἡ ἀνεργία
 στενεύω = εἶμαι ἄργος
 στέφος (ὀ) = ὁ πρωκτὸς
 στρούμπουλο (τὸ) = τὸ αὐγὸ
 Σῶπος (ὀ) = ὁ Σωπικιώτης
 ταβανιάρης (ὀ) = ὁ μαραγκὸς
 τεσσεροπόδαρο (τὸ) = ἀγελάδα, ἄ-
 λογο, ἡμίονος κ.τ.λ.

Τζαντίλι (τὸ) = τὸ βρακί
 τζιουμεύω = κλέπτω
 τζιούμης, τζιούμηδες = (ὀ) = κλέ-
 πτης, κλέπται

τριχερὸ (τὸ) = τὸ μουστάκι
 τσέρος (ὀ) = τὸ ψωμί
 τσίμπλω (ἦ) = ἡ λάμπα
 τσιέλισμα (τὸ) = τὸ φαγητὸ
 τσιουμανεύω = τσακίζω, κόπτω
 τσιουμπέρια (τὰ) = τὰ τρουκιά, στε-
 φάναι βαρελίου

Φάκω (ή) = ή φακῆ
 φηκάρι (τό) = ὁ πτωχὸς
 φλοέρι (τό) = τὸ τουφέκι, ὁ πόλε-
 μος
 φσιὰτ (τό) (άλβανική) = τὸ χωριὸ
 φουσκωμένη (ή) = ή ἔγκυος
 φοῦκος (ὁ) = ὁ γέρος
 φτερουγιάρης (ὁ) = ὁ πετεινὸς
 φτερουγιάρω (ή) = ή κόττα
 φτερουγιαρόπουλο (τό) = τὸ πουλὶ
 τῆς κόττας
 φῶτος (ὁ) = ὁ ἄντρας, ὁ νοικο-
 κύρης

φώτισσα (ή) = ή γυναῖκα, ή νοικο-
 κυρά
 φατερίζω = ἀνάβω φωτιά, βάζω,
 ἀλλάζω, διορθώνω, τακτοποιῶ
 φωτερή (ή) = ή φωτιά
 φωτοκαγιάρω (ή) (= ή φωτιά

Χαλιμπούρω (ή) = ή γκίτσα, ή
 οὔρδα
 χιόνι = φτηνά (ἐπίρρημα)
 χλιμιτάραγας (ὁ) = τὸ κριθάρι

Ψωριάζω = γελῶ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΛΟΚΗΣ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ΕΙΣ ΦΡΑΣΕΙΣ

- Μάλιασε, δὲ μπορῶ σὲ ρεφενίσω = Φύγε δὲ μπορῶ νὰ σὲ βλέπω
 Τῶζωσε ή ζαλιάρω, ἄιντε νὰ τὰ = Πέρασε ή ὄρα, ἄιντε νὰ κοιμη-
 κλείσομε θοῦμε
 Αὐτὸς ὄλο λαίμαργες ρεφενίζει = Αὐτὸς ὄλο ψέματα μιλεῖ
 Λάψ' τὸ τεσσαροπόδαρο νὰ μαλ- = Πᾶρε τ' ἄλογο νὰ φύγουμε
 λιάσομε
 Σήμερα θὰ λειώσομε νεροπούλια = Σήμερα θὰ φᾶμε ψάρια
 Μὴ σιουμαλίζεις, μᾶς ἀκοῦν = Μὴ μιᾶς, μᾶς ἀκοῦνε
 Μπάνικη λειανωματίνα αὐτὴ = Καλὴ κοπέλα αὐτὴ
 Θὰ μᾶς ρεφενίσουν στὴ βροντι- = Θὰ μᾶς καλέσουν στὸ γάμο ;
 σμένη ;
 Ὅλο λιακροὺς μᾶς φωτερίζει καὶ = Ὅλο φασόλια μᾶς βάνει καὶ τρῶμε
 λειώνομε.
 Ἄι νὰ τὸ ζώσομε στὸ φσιὰτ = Ἄιντε νὰ πᾶμε στὸ χωριὸ
 Τοῦτος ὁ φῶτος μᾶπανίζει μᾶπά- = Αὐτὸς ὁ νοικοκύρης μᾶς φκιάνει
 νικο τσιέλισμα καλὸ φαγητὸ
 Τῶδωκε ἕνα μᾶπούκιασμα μᾶπάνικο = Τοῦδωκε ἕνα καλὸ ξύλο
 Θέλει μᾶπούκιασμα αὐτὸς μὲ κα- = Θέλει ξύλο (δαρμὸ) μὲ καυσόξυλο
 φτεροῦ αὐτός.
 Λάψε μιὰ φωτοκαγιάρω νὰ φω- = Φέρε μιὰ φωτιά νὰ ἀνάψω ἕνα
 τερίσω μιὰ ἀντάρρα τσιγάρο.
 Ἄνθίζεις σώπικα ; = Ξέρεις βεγενάτικα ;
 Ἄνθίζω. = Ξέρω
 Ἄπὸ ποῦ τὸ ζώνεις ; = Ἄπὸ ποῦ εἶσαι ;
 Πῶς τὸ ζώνουν τὰ μᾶπανίσματα ; = Πῶς πᾶνε οἱ δουλειές ;
 Ποῦ τὸ ζώνεις ; = Ποῦ πᾶς ;
 Πόσο ἄλαψες γι' αὐτὴ τὴν κατοσιου- = Πόσο πῆρες γι' αὐτὴ τὴ μπούταινα
 ράλω τοῦ φώτου ; τοῦ νοικοκύρη ;

- Ἔνα χέρι κέχνες = Πέντε δραχμὲς
- Ἔνα ρεντζελιάρικο = Ἔνα δεκάρικο
- Λειώνομε τσέρο, μάζο, φάκω, ὅ,τι βροντάει ὁ φῶτος. = Τρῶμε ψωμί, κρέας, φακῆ, ὅ,τι ἔχει ὁ νοικοκύρης.
- Νὰ τὸ ζώσης καὶ νάρθης γλήγορα = Νὰ πᾶς καὶ νάρθης γρήγορα
- Φωτέρισε τὰ κάστανα στὴ φωτοκαγιάρω νὰ ψηθοῦν = Ρίξε τὰ κάστανα στὴ φωτιά νὰ ψηθοῦν.
- Ζῶσ' το καὶ σὺ νὰ χορέψης = Πήγαινε καὶ σὺ νὰ χορέψης
- Δὲ βροντῶ κομμένους γιὰ νὰ λοθρίσω = Δὲν ἔχω χρήματα νὰ πληρώσω
- Ἐρρίχτηκα γιὰ τσέρο = Ἐπείνασα (πέθανα γιὰ ψωμί)
- Ἐφωτερίστηκα τὲς ρόμπες = Ἄλλαξα τὰ ροῦχα
- Ἐφωτέρισα τὰ πατερά μου = Μπάλωσα τὰ τσαρούχια μου
- Τί μπανίζει ἔτσι ἐδῶ καπνός; = Γιατὶ καπνίζει ἐδῶ μέσα ἔτσι;
- Ἐμπανίστη σκοτεινὴ σήκου = Ἐγινε ἡμέρα (ἢ νύχτα) σήκου
- Λάψ' τὰ κοφτερά νὰ μαλλιᾶσομε. Ὁ φῶτος δὲ λοθρίζει σιουμαλώτερο γιὰ τὸ μπάνισμα. Χιόνι δὲν τοῦ τὰ μπανίζομε = Πᾶρε τὰ σύνεργα νὰ φύγομε. Ὁ νοικοκύρης δὲν πληρώνει περισσότερο γιὰ τὴ δουλειά. Φτηνὰ δὲν τοῦ τὰ φκειάνομε.
- Ποῦ θὰ τὸ ζώσομε νὰ βροῦμε τὰ σιουμαλώτερα; Χόνι-ξεχιόνι ἄς τὰ μπανίσομε, νὰ τὰ λάψομε καὶ μαλλιᾶζομε = Ποῦ θὰ πᾶμε νὰ βροῦμε τὰ περισσότερα; Φτηνὰ ξεφτηνὰ ἄς τὰ φκειᾶσομε νὰ τὰ πάρομε (τὰ χρήματα) καὶ φεύγομε.
- Λειώνομε καὶ τσέρο, ποῦ εἴμεστε ριγμένοι, καὶ μαλιαζομε. = Τρῶμε καὶ ψωμί, ποῦ εἴμεστε πεθαμένοι καὶ φεύγομε.
- Ὅθε νὰ τὸ ζώσομε ἢ σκοτεινὴ τώρα ἐμάλλιασε. Ὅσο νὰ τὸ ζώσομε στὸ φσιᾶτ, ὁ κόσμος ἐμάλλιασαν, τῶζωσαν στὰ μπανίσματα. Ἀλάφτομε καὶ τοῦτα καὶ τὴ σκοτεινὴ μαλλιᾶζομε καὶ τὸ ζώνομε στὸ φσιᾶτ καὶ τὸ πρῶνί βρίσκομε καὶ τοὺς φώτους στὸ φσιᾶτ. Κι' ὅποιος βροντάει μπάνισμα καὶ μᾶς ρεφενίς' καένας καὶ μπανίσομε κἀνα μαντρί, στανέβομε καὶ μπανίζομε = Ὅπου καὶ νὰ πᾶμε ἢ μέρα τώρα πέρασε. Ὡς πού νὰ πᾶμε στὸ χωριό, ὁ κόσμος φύγανε, πήγανε στὶς δουλειές. Παίρνομε καὶ ταῦτα (τὰ χρήματα) καὶ τὸ βράδυ φεύγομε καὶ πᾶμε στὸ (ἄλλο) χωριὸ καὶ τὸ πρῶνί βρίσκουμε καὶ τοὺς νοικοκυραίους στὸ χωριό. Κι' ὅποιος ἔχει δουλειὰ καὶ (ἂν) μᾶς καλέση κανένας καὶ κάνουμε καμμιὰ συμφωνία, μένομε καὶ δουλεύομε.
- Αὐτοῦ ποῦ τὸ ζώνεις θὰ μπουκιστῆς. Λάψ' τὸ φλοέρι καὶ μάλιασε τὴ σκοτεινὴ, τὴν ἄκρη τὸ ζουμερὸ καὶ ζῶσ' το στὸ κούφαλο καὶ μαλλιᾶξεις καὶ τὸ ζώνεις μὲς στὸ Δέξικο. = Αὐτοῦ ὅπου εἶσαι θὰ σκοτωθῆς. Πᾶρε τὸ τουφέκι καὶ φύγε τὴ νύχτα τὴν ἄκρη τὸ ποτάμι καὶ ἔλα στὸ σπίτι καὶ φεύγεις καὶ πηγαίνεις στὸ Ρωμαῖκο.